

- об'єктивно оцінювати процес (саму діяльність) і результат проєктування.

ПЕДАГОГІЧНА ТВОРЧІСТЬ ТА РОЗВИТОК ТВОРЧОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ СТУДЕНТІВ ПРИРОДНИЧОГО ФАКУЛЬТЕТУ

*Яланська С.П., Сняк М.Д., Малородна О.В.
Полтавський національний педагогічний університет імені В.Г. Короленка*

Творчість є необхідною умовою становлення майбутнього вчителя, його самопізнання, розвитку і розкриття як особистості. Формування високого рівня педагогічної творчості як механізму розвитку творчої компетентності майбутнього вчителя має починатися у вищому навчальному закладі.

Під творчою компетентністю, ми розуміємо такий рівень розвитку професійної компетентності, коли людина здійснює професійну діяльність на творчій основі стабільно і неперервно.

Аналіз проблеми розвитку творчої компетентності майбутніх вчителів дозволив виявити наступні протиріччя: між новими вимогами до рівня і змісту освіти майбутніх фахівців і можливостями традиційної моделі навчання у вузах; між загальним теоретичним рівнем сучасної психолого-педагогічної науки, яка розробляє основні засади компетентнісного підходу і дійсним станом формування професійної компетентності майбутніх учителів; між значною кількістю ідей щодо розвитку творчості вчителів і недостатньою розробленістю концептуальних основ розвитку їх творчої компетентності.

За С.У. Гончаренком, творчість педагогічна – це оригінальний і високоефективний підхід учителя до навчально-виховних завдань, збагачення теорії і практики виховання і навчання. Досягнення творчого результату забезпечується систематичними цілеспрямованими спостереженнями, застосуванням педагогічного експерименту, критичним використанням передового педагогічного досвіду. Педагогічна творчість стосується різних сторін діяльності вчителя – проведення навчальних занять, роботи над організацією колективу учнів відповідно до їхніх вікових та індивідуальних особливостей, проєктування особистості учня, вироблення стратегії і тактики педагогічної діяльності з метою оптимального виконання завдань всебічного розвитку особистості [1]. В.І. Загвязинський вважає, що кінцевим результатом педагогічної творчості є формування особистості нової людини відповідно вимог суспільства [2]. С.О. Сисоева розглядає педагогічну творчість як цілісний процес професійної реалізації та самореалізації педагога в освітньому процесі. Вона зазначає, що особливістю педагогічної творчості є те, що педагог реалізує свої особистісні і професійні творчі потенції засобом творення особистості дитини, а розвиток його творчого потенціалу зумовлений розвитком творчого потенціалу вихованця [3].

Результати аналізу психолого-педагогічних джерел свідчать, що не існує однозначного розуміння поняття "педагогічна творчість". На наш погляд, педагогічна творчість є механізмом творчої компетентності вчителя.

Заняття з «Генетичної інженерії», «Біотехнології», «Загальної цитології і гістології», «Вибрані питання біології», «Генетики», та ряду інших предметів природничого циклу за умови доцільної їх організації сприяють активному розвитку педагогічної творчості студентів, розкриттю їхніх творчих здібностей. Рівень педагогічної творчості обумовлює розвиток творчої

компетентності вчителя [4].

За результатами анкетування студентів-біологів Полтавського національного педагогічного університету імені В.Г. Короленка, Харківського національного педагогічного університету імені Г.С. Сковороди, Мелітопольського державного педагогічного університету імені Богдана Хмельницького (368 осіб) на питання «Які основні психологічні особливості розвитку педагогічної творчості у процесі вивчення природничих дисциплін?» отримали такі відповіді: активність (98%); уміння критично ставитись до своїх дій та виправляти помилки (97%); глибина мислення (91%); бажання більше зрозуміти, прагнення до кращого результату (89%); гарний настрій (78%); врівноваженість (73%); уважність (68%); розвиток уяви, фантазії, інтуїції (68%); впевненість у собі (63%); прояв вольових зусиль, наполегливість (59%); відчуття зацікавленості викладача своїм предметом (43%).

Отже, вважаємо, що розвиток творчої компетентності вчителя у ВНЗ має здійснюватись з урахуванням вище перерахованих особливостей педагогічної творчості.

Література

1. Гончаренко С. У. Український педагогічний словник / С. У. Гончаренко. – К.: Либідь, 1997. – 373 с. – (Трансформація гуманітарної освіти в Україні).
2. Загвязинский В. И. Педагогическое творчество учителя / В. И. Загвязинский. – М.: Педагогика, 1987 – 159 с.
3. Сисоєва С. О. До проблеми організації творчої навчальної діяльності учнів / С. О. Сисоєва // Обдарована дитина. – 2001. – № 8. – С. 2–8.
4. Яланська С. П. Психологічні засади розвитку творчості майбутніх учителів біологічних дисциплін: теорія і практика : [монографія] / С. П. Яланська ; Полтав. нац. пед. ун-т імені В. Г. Короленка – Полтава, 2010. – 332 с.

ОСОБЛИВОСТІ МЕТОДИКИ ВИКЛАДАННЯ ТЕМИ «КРОВ ТА ЛІМФА» В ШКІЛЬНОМУ КУРСІ БІОЛОГІЇ

*Яланська С.П., Шрамко А.Ю.
Полтавський національний педагогічний університет імені В.Г. Короленка*

Головна мета природничої освіти – формування цілісної, соціально активної особистості, котра сприймає життя, як найвищу цінність, може усвідомлено оцінити й розв'язати проблеми, які зараз постають перед конкретною людиною і суспільством у цілому. Вивчення біології в школі повинно стати провідником гуманістичних ідей та природничо-наукового мислення учнів. Це визначається насамперед тим, що біологічна наука є основою природничо-наукового пізнання, розуміння законів живої природи.

Природнича освіта покликана забезпечити підростаюче покоління науковими знаннями про взаємозв'язок природи і суспільства, допомогти зрозуміти багатогранне значення природи для суспільства в цілому і кожної людини зокрема, сформувати прагнення і вміння брати активну участь в охороні й поліпшенні стану навколишнього середовища [1].

Для реалізації таких завдань виникає необхідність суттєвого вдосконалення змісту навчального процесу, створення відповідних психолого-педагогічних умов для активної пізнавальної діяльності школярів, відбору оптимальних форм, методів і прийомів навчання біології.

Нами розроблено дидактичний комплекс на тему «Кров та лімфа», структура якого передбачає фронтальне опитування, тестовий контроль,